

Avaleht>Perekonnaasjad ja pärimine>Pärimine>Pärimine

Tsiviilõiguse valdkonnas jätkuvad ELi õiguse kohaselt need pooleliolevad menetlused, mis on algatatud enne üleminekuperioodi lõppu. Vastastikusel kokkuleppel Ühendkuningriigiga hoiab e-õiguskeskkonna portaali Ühendkuningriigiga seotud asjakohast teavet oma portaalis kuni 2024. aasta lõpuni.

Pärimine**Šotimaa**

Käesolev teabeleht on koostatud koostöös Euroopa Liidu Notariaatide Nõukoguga.

1 Kuidas koostatakse surma puhuks tehtud korraldus (testament, ühine testament, pärimisleping) vara üleminekuks?

Isik võib surma korral jätta oma vara testamendiga teisele isikule. [Dokumentide vormistamise nõudeid käsitlevas 1995. aasta seaduses \(Šotimaa\) \(Writing \(Scotland\) Act 1995\)](#) sätestatud nõuete kohaselt peavad pärast 1. augustit 1995. aastat tehtud testamendid olema koostatud kirjalikult ja pärandaja poolt allkirjastatud.

Vallas- ja kinnisvara võib olla ka füüsiliste isikute kaasomandis ja ühe kaasomaniku surma korral läheb omand üleelanud kaasomanikule (sellele viidatakse tavaliselt kui üleelanud isiku õigusi käsitlevale klauslile).

Vallas- ja kinnisvara võib samuti kuuluda füüsilistele isikutele kas ainuisikuliselt või koos teiste isikutega ning testament sisaldab erisätet selle kohta, kellele läheb isikule kuulunud vara või osalus selles tema surma korral.

Kui isik ei ole jättnud testamenti, ei ole lisanud üleelanud isiku õigusi käsitlevat klauslit või erisätet pärimisõiguse kohta, kohaldatakse

1964. aasta pärimisseaduse (Šotimaa) (Succession (Scotland) Act 1964) sätteid.

2 Kas korraldus tuleb registreerida? Kui jah, siis kuidas?

Testamendi registreerimine ei ole Šotimaal kohustuslik.

Kinnisvaraga seotud omandiõigused, sealhulgas pärimist käsitleva erisättega või üleelanud isiku õigusi käsitleva klausliga antud õigused registreeritakse kas [kinnisvaratehingute registris \(Register of Sasines\)](#) või [Šotimaa kinnistusregistris \(Land Register of Scotland\)](#).

Mõnel juhul registreeritakse vallasvaraga seotud omandiõigused, sealhulgas pärimist käsitleva erisättega või üleelanud isiku õigusi käsitleva klausliga antud õigused näiteks äriühingu aktsionäride/osanike registris (*Shareholder Register*).

3 Kas surma puhuks tehtavatele korraldustele esineb muid piiranguid (nt pärandi sundosa)?

Šotimaa õiguse kohaselt võib lapsel või üleelanud abikaasal / registreeritud partneril olla õigus nõuda sundosa vallasvarast vanema / abikaasa / registreeritud partneri surma korral isegi siis, kui surnu jättis testamendi. See õigus kaitseb pärandist ilmajätmise eest. Lastel on õigus ühele kolmandikule surnu vallasvarast (raha, aktsiad/osakud jms), kui on olemas üleelanud abikaasa või registreeritud partner, või poolele surnu vallasvarast, kui üleelanud abikaasat või registreeritud partnerit ei ole. Üleelanud abikaasal / registreeritud partneril on õigus ühele kolmandikule surnu vallasvarast (raha, aktsiad /osakud jms), kui on olemas lapsed, või poolele surnu vallasvarast, kui lapsi ei ole.

4 Kui surma puhuks ei ole korraldust tehtud, kes pärib siis ja kui palju?

1964. aasta pärimisseaduse (Šotimaa) alusel toimub vara üleminek allpool esitatud järjekorras.

a. ÕIGUS EELOSALE

Surnu üleelanud abikaasal või üleelanud registreeritud partneril on õigus eelosale surnud abikaasa või registreeritud partneri pärandvarast.

Kui pärandajale kuulus maja ja üleelanud isik elas seal, on tal õigus majale ning selle sisustusesemetele ja mööblile, kuid selle õiguse suhtes kohaldatakse siiski teatavaid piiranguid. Üleelanud isik võib nõuda järgmist:

maja, kui selle väärtus jääb alla 473 000 Inglise naela;

sisustusesemeid ja mööblit väärtuses kuni 29 000 Inglise naela;

kui pärandajal on lapsed või alanejad sugulased, on üleelanud abikaasal / registreeritud partneril õigus esimesele 50 000 Inglise naelale pärandist; kui pärandajal ei olnud lapsi või alanejaid sugulasi, on üleelanud abikaasal / registreeritud partneril õigus esimesele 89 000 Inglise naelale pärandist.

b. ÕIGUS SUNDOSALE

Kui pärast eelisosa õiguse rahuldamist jääb pärandvara järele, on üleelanud abikaasal või registreeritud partneril ja lastel õigus teatavale sundosale pärandaja vallasvarast, nagu on kirjeldatud eespool küsimusele nr 3 antud vastuses.

c. ÜLEJÄÄNUD PÄRANDVARA

Pärast eelosa ja sundosaga seotud õiguste rahuldamist jagatakse ülejäänud seadusjärgne pärandvara seaduses sätestatud korra alusel järgmises järjekorras:

lapsed;

elus olevate vanemate ja vendade-õdede olemasolu korral pärivad vanemad poole ja vennad-õed poole pärandvarast;

vennad-õed, kui elus olevaid vanemaid ei ole;

vanemad, kui elus olevaid õdesid-vendi ei ole;

üleelanud abikaasa või registreeritud partner;

onud või täidid (kummagi vanema poolt);

vanavanemad (kummagi vanema poolt);

vanavanemate vennad-õed (kummagi vanema poolt);

teised (vanavanematest kaugemad) esivanemad;

riik.

5 Milline ametiasutus on pädev:**5.1 pärimisasjades?**

5.2 võtma vastu pärandi vastuvõtmise või sellest loobumise avaldust?

5.3 võtma vastu annaku vastuvõtmise või sellest loobumise avaldust?

5.4 võtma vastu pärandi sundosa vastuvõtmise või sellest loobumise avaldust?

Enamiku pärimisasjade puhul peab testamenditäitja (kelle on nimetanud kas pärandaja oma testamendis või määranud esimese astme kohus) saama esimese astme kohtu kinnituse. Kinnitusega antakse testamenditäitjale õigus valitseda pärandvara, mis on loetletud kinnituse saamise avaldusele lisatud vara nimekirjas. Samuti antakse selle kinnitusega testamenditäitjale õigus tegeleda kõigi asjaomase pärandvaraga seotud pärimisküsimustega.

6 Lühikirjeldus siseriikliku õiguse kohase pärimismenetluse, sealhulgas pärandvara likvideerimise ja pärandvara jagamise kohta (sealhulgas teave selle kohta, kas kohus või muu ametiasutus algatab pärimismenetluse ametiülesande korras).

Enamiku pärimisasjade puhul peab olema määratud testamenditäitja (*executor*) kas testamendiga või – juhul kui kehtivat testamenti ei ole või kui testamendis nimetatud isikud ei soovi testamenditäitjana tegutseda – esimese astme kohtu otsusega (*executor dative*).

Enamiku pärimisasjade puhul peab testamenditäitja (või peavad testamenditäitjad) esitama esimese astme kohtule volituste kinnitamise avalduse.

Testamenditäitja peab, välja arvatud juhul, kui pärandvara suhtes kohaldatakse väikese pärandvara menetlust ja teatavatel muudel piiratud asjaoludel, enne vara valitsemise asumist esitama garantiikirja (*bond of caution*).

Koos volituste kinnitamise avaldusega tuleb esitada vara nimekiri, kus on loetletud kõik pärandvaraga hõlmatud esemed, ja testament selle olemasolu korral. Kohus kinnitab vara nimekirja kantud pärandvara valitsemise volitused ning testamenditäitja õiguse seda vara kokku koguda.

Pärast seda, kui pärandvara on kokku kogutud, peab testamenditäitja enne pärandvara testamendijärgset või 1964. aasta pärimisseaduse (Šotimaa) järgset jagamist maksma ära mis tahes võlad ja tasumisele kuuluvad maksud.

7 Kuidas ja millal saab isikust pärija või annakusaaja?

Kui pärandaja jättis testamendi, nimetatakse selles soodustatud isikud või nende soodustatud isikute kategooria, kes peaksid pärima kogu pärandvara või osa sellest pärast sundosa saamise nõuete rahuldamist.

Kui pärandaja ei jätnud testamenti, toimub pärimine 1964. aasta pärimisseaduses (Šotimaa) sätestatud korras ja järjekorras.

Kui isik suri testamenti jätmata, võib ka surnu üleelanud elukaaslane taotleda kuue kuu jooksul alates pärandaja surmast kohtult pärandvarast makstava rahalise toetuse määramist **2006. aasta perekonnaseaduse (Šotimaa)** (*Family Law (Scotland) Act 2006*) alusel.

Seaduspäraste õiguste omandamise (*vesting*) hetkel toimub pärandvaraga seotud omandiõiguse üleminek soodustatud isikule. 1964. aasta pärimisseaduse (Šotimaa) kohaselt on pärandvaraga seotud õigused antud vara valitsemise eesmärgil testamenditäitjale. Kõnealusel hetkel omandab soodustatud isik õiguse, mille tulemusena peab testamenditäitja andma pärandvara talle üle. Kui pärandvara antakse soodustatud isikule üle, omandab ta kinnisajaõiguse. Seaduspäraste õiguste omandamise aeg sõltub pärandaja tahtest, mille ta on esitanud oma testamendis.

8 Kas pärja pärib ka surnu võlad? Kui jah, siis millistel tingimustel?

Testamenditäitja vastutab kõigi tasumisele kuuluvate võlgade maksmise eest pärandvarast enne pärandvara jagamist soodustatud isikutele. Pärandvara ei tohiks jagada enne kuue kuu möödumist pärandaja surmast, et anda võlausaldajatele võimalus esitada oma nõuded. Kui võlausaldaja ei esita nõuet kuue kuu jooksul ja testamenditäitja jagab pärandvara ära, on soodustatud isikud teoreetiliselt kohustatud maksma pärandaja mis tahes võlad oma pärandiosa ulatuses.

9 Milliseid dokumente ja/või millist teavet üldjuhul nõutakse kinnisvara registreerimiseks?

Kinnisvaraga seotud omandiõiguse saab soodustatud isikule üle anda käsutustehinguga, mis tuleks registreerida Šotimaa kinnistusregistris, või volituste kinnitamise otsusele (või volituste kinnitamise tõendile) teatava allkirjastatud dokumendi (*docket*) lisamisega.

Kui testament sisaldab üleelanud isiku õigusi käsitlevat klauslit, läheb omandiõigus automaatselt üleelanud kaasomanikule üle ja omandiõiguse üleminekut tõendavale dokumendile (*title deed*) tuleks lisada pärandaja surmatunnistuse väljavõte.

9.1 Kas pärandi hooldaja määramine on kohustuslik või taotluse korral kohustuslik? Kui see on kohustuslik või taotluse korral kohustuslik, milliseid samme tuleb selleks astuda?

Mitte kõigi pärimisasjade puhul ei ole vaja saada kohtult volituste kinnitust – mõni fondivalitseja maksab pärandi välja, ilma et tuleks esitada kinnitus. Kui kinnituse olemasolu on nõutav, tuleb määrata testamenditäitja, kes on kas nimetatud testamendis või kelle nimetab kohus.

9.2 Kellel on õigus surma puhuks tehtud korraldus täide viia ja/või pärandit hooldada?

Testamendi alusel või kohtu poolt määratud testamenditäitja, kellele volitusi kohus on kinnitanud, valitseb pärandvara. Kuid mõnel juhul annavad fondivalitsejad surnu pärandvara üle, ilma et tuleks esitada kinnitus.

9.3 Millised on pärandi hooldaja volitused?

Koguda kokku pärandvara, mis on kindlaks määratud volituste kinnitamise avaldusele lisatud vara nimekirjas.

Maksta võlad ja maksud.

Jagada ülejäänud pärandvara testamendi kohaselt või – kui pärandaja ei jätnud testamenti – 1964. aasta pärimisseaduse (Šotimaa) kohaselt.

Nõuda sisse pärandaja saada olevad võlgnevused.

Kui pärandaja kannatas enne surma isikukahju, on tema testamenditäitjal õigus esitada surnu nimel kahjunõue.

Testamenditäitjal on õigus jätkata isikukahju käsitleva kahjunõudega seotud tsiviilmenetlust, mille pärandaja algatas enne oma surma ja mis ei ole lõpule viidud.

Kui pärandaja esitas enne surma laimuga seotud kahjunõude ja menetlust ei oldud tema surma ajaks lõpule viidud, võib nõudeõiguse anda üle testamenditäitjale.

Kui pärandajal tekkis enne surma nõudeõigus tulenevalt lepingu rikkumisest, võib menetluse algatada või menetlust jätkata testamenditäitja.

10 Millised dokumendid antakse üldjuhul välja siseriikliku õiguse kohaselt pärimismenetluse jooksul või selle lõpus, tõendades pärandisaajate staatust ja õigusi? Kas neil on konkreetne tõendusjõud?

Soodustatud isikute staatust ja õigusi tõendavate dokumentide väljastamist ei nõuta. Pärandvara valitsev testamenditäitja annab pärandvara soodustatud isikutele üle ning mõnel juhul hõlmab see omandiõiguse ametlikku üleminekut ja tõenäoliselt ka registreerimist. Kui testament sisaldab üleelanud isiku õigusi käsitlevat klauslit, läheb omandiõigus vastavalt eespool kirjeldatule automaatselt üleelanud kaasomanikule üle ja omandiõiguse üleminekut tõendavale dokumendile (*title deed*) tuleks lisada pärandaja surmatunnistuse väljavõte. Šotimaal tuleb volituste kinnitamise protsessi osana esitada pärandimaksu vorm ning seda isegi juhul, kui pärandimaksu tasumise kohustust ei ole.

See veebileht on osa portaalist „[Teie Euroopa](#)“.

Sooviksime teilt [tagasisidet](#) selle kohta, kui kasulikuks peate sellel esitatud teavet.

This webpage is part of an EU quality network

Viimati uuendatud: 30/08/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.